

Barcelona impulsa amb altres ciutats globals recomanacions per garantir els drets digitals en l'ús de la tecnologia contra la Covid-19

14/05/2020

La Coalició de les Ciutats pels Drets Digitals, creada per l'Ajuntament de Barcelona, Nova York i Amsterdam, i amb més de 50 ciutats globals membres, ha presentat avui un document de recomanacions comú sobre la garantia dels drets digitals en l'ús de les tecnologies per fer front a la crisi provocada per la Covid-19

Es defensa l'ús de la tecnologia i de les aplicacions mòbils com a eines complementàries a les mesures de control epidemiològic i a les noves directrius de comportament social establertes per les autoritats sanitàries

El document presenta 10 principis que han de guiar el desenvolupament i l'ús de les aplicacions tecnològiques contra l'epidèmia per tal de garantir els drets digitals de la ciutadania

La Coalició de les Ciutats pels Drets Digitals ha publicat avui el document "Protegir els drets digitals en aplicacions tecnològiques relacionades amb la Covid-19", una guia de recomanacions per l'ús de les tecnologies digitals per fer front a la crisi mundial provocada per la Covid-19. L'Ajuntament de Barcelona, cocreador –juntament amb les ciutats de Nova York i Amsterdam- de la Coalició, ha impulsat aquest document on s'han recollit aportacions i reflexions de les ciutats d'Amsterdam, Bordeus, Chicago, Hèlsinki, Milà, Nova York, Portland, Porto, San Antonio i Toronto.

L'aposta de Barcelona per l'humanisme tecnològic és ferma i encara més en la situació de crisi actual, on la tecnologia està definit un futur pròxim més digital. Tot i que és important reconèixer el paper instrumental que poden exercir les tecnologies digitals per a contenir i resoldre la crisi actual, també és necessari garantir que la seva aplicació no posi en perill els drets digitals de la ciutadania. La tecnologia i la digitalització seran claus en el món post-covid i, per aquesta raó, disposar d'orientacions sobre com garantir els drets digitals es un context de crisi és tan important.

Durant el transcurs de la pandèmia, diferents ciutats i països han posat en marxa aplicacions destinades a l'ajuda dels serveis sanitaris i epidemiològics per fer front a la Covid-19. Bàsicament s'han desenvolupat dos grups de serveis; el primer fa referència a les aplicacions que ofereixen a la ciutadania informació sobre el virus, noves pautes socials i d'higiene personal i pautes per la autodiagnòs. La seva funció és ajudar a gestionar els serveis sanitaris, alleugerir la càrrega dels serveis assistencial i facilitar l'estudi epidemiològic. El segon grup recull les aplicacions anomenades *contact tracing app* o traçament de contactes, les quals registren els contactes que una persona té al llarg del dia per facilitar la identificació de les fonts de contagi i ajudar a contenir-ne la propagació.

Com bé recorda el document, aquestes aplicacions no s'han d'interpretar com a solucions independents al problema, sinó més aviat com a complements per a un enfocament integral a tota una infraestructura d'implementació de mesures de control epidemiològic establertes per les autoritats sanitàries i a l'establiment de noves directrius de comportament social que, si no s'executen correctament, no podran ser suplertes pel desplegament d'aquestes apps.

L'Ajuntament defensa que l'ús de les aplicacions de traçament de contactes no pot contribuir a limitar llibertats ni a posar en risc els drets fonamentals de les persones. Dona suport al desenvolupament d'una tecnologia europea que garanteixi la privacitat i un model de dades únic compartit per totes les administracions. Alhora, considera important que, en el cas de desplegar-se

aquesta solució, l'organisme que autoritza activar l'avís de contagi a la xarxa de contactes d'un positiu en Covid-19 sigui l'autoritat sanitària més propera a la ciutadania.

Considerant les possibles funcions de les tecnologies digitals en la transició de les fases de contenció, mitigació, transició i reconstrucció de la Covid-19, la guia de recomanacions emfatitza en la necessitat de respectar els drets dels ciutadans, assegurant l'anonimat i la sobirania tant en els mitjans utilitzats com en les dades recopilades per aquest fi, i la transparència en el disseny de les aplicacions i l'ús posterior de les dades. Ara més que mai és important veure la tecnologia com a estructura social al servei de la comunitat i aconseguir que la societat civil s'involucri en l'especificació, desenvolupament, prova i avaluació d'aquesta tecnologia. El document de la Coalició confia en el fet que la col·laboració amb la societat civil i la interacció amb les comunitats locals donarà suport a la implementació democràtica, inclusiva i transparent d'aquesta tecnologia, reforçant el control democràtic, la cohesió social i aprofitant el coneixement i l'experiència de les societats locals.

Seguint aquestes indicacions, la Coalició de les Ciutats pels Drets Digitals ha redactat un llistat de 10 principis compartits que s'haurien de seguir en l'aplicació de les tecnologies digitals que tinguin per objectiu fer front a la crisi de la Covid-19.

1. **Principi de nexa i proporcionalitat:** ni les tecnologies ni les dades recopilades es poden utilitzar amb altres finalitats diferents de les estrictament necessàries per contribuir a donar resposta a la situació de crisi actual.
2. **Principi d'impermanència:** l'ús d'aquestes tecnologies i dades ha de ser limitat en el temps. Un cop disminuït el risc de pandèmia ja no s'ha d'utilitzar i l'usuari ha de ser capaç de desinstal·lar l'aplicació del dispositiu i esborrar les seves dades.
3. **Principi de consentiment i confiança:** l'ús de les aplicacions ha de ser estrictament voluntari i respectar les notificacions i el consentiment. No es pot imposar sota cap mena de sistema de coacció ni recompensa; és només d'aquesta manera com es pot guanyar la confiança mútua.
4. **Principi de privacitat:** s'ha de respectar la privacitat dels usuaris i els seus contactes. La privacitat hauria de ser avaluada en el context de riscos reals de reidentificació o d'altres pèrdues de privacitat, especialment quan s'utilitza informació altament sensible com dades sanitàries.
5. **Principi de control:** els ciutadans han de ser considerats els propietaris principals de les dades que generen mitjançant l'ús de les aplicacions i serveis tecnològics.
6. **Principi d'obertura i transparència:** les aplicacions s'han de desenvolupar en format de codi obert que es pugui verificar i auditar per tal que altres ciutats i organitzacions el puguin adoptar, sempre afavorint la transparència.
7. **Principi de resposta:** les aplicacions han de funcionar com a eines addicionals i complementàries a les mesures establertes per les autoritats sanitàries. Han de basar-se en l'experiència, les necessitats i els requisits marcats per les autoritats pertinents i en la cultura i el comportament de la societat on s'aplicaran.
8. **Principi de participació:** el desenvolupament d'aquest tipus de tecnologia ha de tenir en compte les necessitats de tota la societat i requereix la creació de circuits de retroalimentació entre els responsables polítics i la ciutadania. S'han de tenir en consideració els Drets Humans en la selecció de proveïdors i en el procés de desenvolupament tècnic.
9. **Principi d'innovació social:** l'ús exitós d'aquestes aplicacions en la vida quotidiana requereix un enfocament més centrat en la innovació social que en la tecnològica, on la intel·ligència social, el comportament i la cohesió social són igualment importants.
10. **Principi d'equitat i inclusió:** l'objectiu principal ha de ser donar suport i servir a les comunitats, garantint la igualtat d'accessibilitat i el mateix tracte entre les col·lectivitats. Han de facilitar la comunicació i utilitzar-les per eliminar les desigualtats socials.

Coalició de les Ciutats pels Drets Digitals

El 2018 Barcelona va crear, juntament amb Nova York i Amsterdam, la Coalició de les Ciutats pels Drets Digitals, una aliança per a la protecció dels drets digitals de les persones a escala global. Amb el suport d'UN-Habitat, Eurocities, CGLU i altres ciutats participants, neix amb la intenció de proposar lleis, eines i recursos per protegir, promoure i supervisar els drets digitals tant de les persones residents com les visitants.

Cada ciutat implicada en la Coalició ha posat en marxa accions per defensar i protegir els drets digitals de la seva ciutadania i visitants. En aquest sentit, Barcelona ha posat en marxa la plataforma de democràcia participativa Decidim Barcelona, ha millorat el Portal de Dades Obertes, va participar en el projecte europeu DECODE per explorar eines per a que ciutadans i ciutadanes controlin les dades personals, està organitzant debats de reflexió al voltant de la importància dels drets digitals i impulsant col·laboracions públic-privades per combatre la bretxa digital.

Document "Protegir els drets digitals en aplicacions tecnològiques relacionades amb la Covid-19"